

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 889-1936)

Originalt emne

Raadhus

Uddrag fra byrådsmødet den 28. januar 1937 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 889-1936)

Indstilling fra Budgetudvalget om Opførelse af et nyt Raadhus.

Fra Stadsarkitekten forelaa følgende Erklæring: "Paa given Foranledning har jeg gennemarbejdet de fra de forskellige kommunale Institutioner indkomne Opgørelser over Lokaleforhold i det nye. Raadhus og har ved Bearbejdelsen dels taget Hensyn til en fortsat Vækst af Byen, dels taget Hensyn til, at der inden længe vil blive foretaget Indlemmelser af Forstadskommunerne, hvorved saavel Personalesom Kontorkravene øges.

Skal man gaa ud fra, at det Raadhus, som nu paatænkes, skal kunne opfylde rimelige Krav gennem 25 Aar, vil dette medføre et bebygget Areal paa 4600 til 5000 m² i 4 Etager, Parterreetage, Stueetage, 1ste Sals Etage og 2den Sals Etage, alt i Henhold til, om der anvendes Midterkorridorer eller Sidekorridorer i Bygningen eller en Kombination af begge.

Saafermt der efter denne Tids Forløb bliver Pladsmangel i de forskellige Kontorer, kan dette afhjælpes ved Opførelse af en særlig Bygning for Skattevæsenet.

Som det fremgaar af vedlagte Situationsplan over den gamle Kirkegaard, hvis Areal mellem Sønderallé og den nye Tværgade af Stadsingeniørens Kontor er opgivet til ca.

17940 m², vil der, naar der opføres et Raadhus med et Grundareal af ca. 4800 m², blive gode Pladsforhold til Indkørsel, Parkering, Anlæg og Afgivelser til Gadearealer.

Alle kommunale Institutioner, med Undtagelse af Belysningsvæsenet og Socialkontoret,

faar Lokaler i det nye Raadhus og vil hver komme til at omfatte efterfølgende Størrelsesforhold :

Begravelsesvæsenets Kontorer....	370m 2
Stadsgartnerens Kontorer.....	361"
Bygningskommissionens Kontorer .	266"
Sundhedskommissionens Kontorer .	171"
Raadhusforvalterens Kontorer og Lejlighed.....	202"
Køkken og Økonomirum.....	174"
Marketenderi eller Restaurationskælder	206"
Arkiver.....	379"
Kæmnerkontorer	436"
Skattevæsenets Kontorer, fordelt i 2 Etager.....	2015"
Stadsarkitektens Kontorer.....	475"
Vagtlokale.....	19"
Skoledirektionens Kontorer.....	323"
Stadsingeniørens Kontorer, fordelt i 2 Etager.....	1520"
Byraadskontorer.....	247"
Byraadssal med Forrum.....	224"
Udvalgsværelser m. m.....	171"
Byraadssalens Balkon, Referenter, Publikum etc.....	140"
Revisionskontorer.....	475"
Kommunebogholderi.....	475"

lalt udnyttet Grundareal... 8649m² Ved Udarbejdelsen af de anførte Lokalestørrelser har jeg sammenlignet, dels med Lokalerne i Frederiksberg Kommunes nye Administrationsbygning, hvorover der nylig er afholdt Konkurrence, dels med Lokalerne i Gentofte Kommunes nye Raadhus.

Til Sammenligning skal jeg anføre følgende: Københavns Raadhus c. : 6700 m² bebygget Areal

Stadshuset i Stockholm c. 6600""

Raadhuset i Gentofte c. 3800""

Administrationsbygningen paa

Frederiksberg.. c. 4450""

Aarhus nye Raadhus c. 4800""

Udgiften til Opførelsen af et Raadhus med det anførte Rumindhold kan skønsmæssigt ansættes til ca. 3000000 Kr. eksklusive Inventar.

Den vedlagte Situationsplan tjener kun til at give et Billede af Raadhusets Størrelse i Forhold til Kirkegaardsarealet og har intet som helst at gøre med Raadhusets endelige Form og Placering."

Fra Udvalget forelæa følgende Indstilling: "Idet Udvalget hermed forelægger en af Stadsarkitekten udarbejdet Specifikation over de Lokalteter, der maa skaffes Plads til i et nyt Raadhus, samt en Planskitse, der viser hvorledes Raadhuset vil kunne placeres paa den tidligere Kirkegaard mellem Parkallé og Frederiksallé, indstiller man til Byraadet at tage Beslutning om Opførelse af et Raadhus paa nævnte Sted.

Man foreslaar da, at Byraadet indbyder til Afholdelse af en offentlig Arkitektkonkurrence efter Akademisk Arkitektforenings Regler, saaledes, at Bedømmelseskomiteen kommer til at bestaa af Budgetudvalgets Medlemmer, 2 Medlemmer fra Akademisk Arkitektforening, 1 Medlem fra Dansk Arkitektforening og 1 Medlem fra Dansk Ingeniørforening. Fristen for Indsendelse af Projekter vil passende kunne sættes til 4 Maaneder.

Man regner med, at Arbejdet fremmes saaledes, at Raadhuset staa færdigt omkring Nytaar 1941, saa at Indvielsen kan ske ved 500-Aars Jubilæet for Byens Købstadprivilegier

den 2. Juli 1941.

Til Præmiering og Indkøb af Projekter ved Arkitektkonkurrencen foreslaaes stillet til Raadighed: 25.000 Kr."

Borgmesteren forelagde Sagen under Henviisning til Stadsarkitektens Forslag om Bygningens Størrelse og Placering. Der havde gennem flere Aar været arbejdet paa at frilægge den gamle Kirkegaard med den Tanke, at den kunde afgive Plads til et Raadhus, og det var nu lykkedes at faa den Side af Sagen bragt i Orden. Der kunde ikke findes en passende central Plads i Byen uden ved Køb af gamle Ejendomme, og det vilde selvfølgelig blive meget dyrt. Kirkegaardsarealet vilde, hvis man regnede med Priserne i de omliggende Kvarterer, repræsentere en Værdi af et Par Mill. Kr., men Kommunen sparede altsaa den direkte Udgift til Grunden, selv om der ogsaa var en Del Stemning for at lade Kirkegaarden ligge som en aaben Park. Tiden var nu inde til at løse Spørgsmaalet om et nyt Raadhus. Der havde gennem flere Aar været en stærk Pladsmangel paa de kommunale Kontorer; man havde maattet udvide disse enten ved Tilbygninger eller Køb af gamle Ejendomme, og det var i høj Grad utilfredsstillende. Det nuværende Raadhus var 80 Aar gammelt, og her havde Kommunen egentlig kun tilbage de to Sale paa 1. Sal samt Stadsingeniørens Kontorer. Byen voksede stadig, og engang kom ogsaa Spørgsmaalet om Indlemmelse af Nabokommunerne; alt dette gjorde et nyt Raadhus nødvendigt. Der var nu indrettet særlige Kontorer for Belysningsvæsenet og Socialvæsenet, men bortset fra disse skulde hele den kommunale Administration samles i det nye Raadhus, Efter Stadsarkitektens Beregning skulde Bygningen være tilstrækkelig i de første 25 Aar, og blev det til den Tid nødvendigt at foretage Udvidelser, kunde Skattekontoret skilles fra og indrettes i en Tilbygning. Det var selvfølgelig bekosteligt at bygge meget større, end der i Øjeblikket er Brug for, men man burde næppe gøre Bygningen mindre end foreslaaet. Der skulde saa udskrives en Arkitektkonkurrence, og forhaabentlig vilde de 25000 Kr. være tilstrækkeligt til, at virkelig dygtige Arkitekter vilde give Tilbud. Hele Beløbet skulde dog ikke gaa til Præmier, idet en Del var tænkt anvendt til Indkøb af ikkepræmierede Forslag; men de nærmere Regler for Konkurrencen skulde der forhandles med Arkitektforeningen om. Det var Tanken, at Bygningen skulde staa færdig til Nytaar 1941. Samme Aar faldt Aarhus By's 500 Aars Jubilæum den 2. Juli, og det vilde være særdeles passende at have det ny Raadhus til den Tid. Endelig kunde Taleren tænke sig, at man i dette Aar forsøger en stor Landsudstilling i Aarhus. Der havde ikke været Udstilling her siden 1909, og mange andre Byer havde siden haft saadanne; det var jo en Sag, som et senere Byraad kom til at

beskæftige sig med; men en Udstilling vilde være en passende Ramme om Jubilæet og det ny Raadhus og samtidig virke som et Fremstød for Aarhus By. Taleren vilde anbefale, at man enstemmig tiltræder det foreliggende Forslag.

I. C. Sørensen udtalte, at det var en stor og betydningsfuld Opgave at opføre et nyt Raadhus, og den konservative Gruppe tiltraadte enstemmig Planen. Der vilde altid rejse sig forskellige Spørgsmaal i Forbindelse med et saadant Projekt, men i første Omgang maatte man særlig hæfte sig ved Placeringen. Dette Spørgsmaal skulde dog nu være færdigt, efter at man i en Aarrække havde stilet imod at faa Raadhuset opført netop paa dette Sted, og der var nu nærmest kun tilbage at faa afgjort, hvor paa Grunden Bygningen skal ligge; men det vilde vel Arkitektkonkurrencen give Direktiver om, f. Eks. om Facaden skal ligge mod Sønderallé eller Parkallé med en monumental Trappe op dertil. I alle Tilfælde egnede Pladsen sig udmærket til et Raadhus; det kom til at ligge baade centralt og smukt, og der kunde ogsaa indrettes en Raadhusplads. Den anslaaede Størrelse af Bygningen var vist i det store og hele rigtig, naar man sammenlignede den med Raadhusene i Frederiksberg og Gentofte, og det var rart, at Kommunen ejede Pladsen, da en Grund af denne Størrelse næppe kunde faas for mindre end 1 - 1½ Mill. Kr. Det var vanskeligt at udtale sig om Opførelsessummen, og hertil kom ogsaa Inventar for ca. 1 Mill. Kr. Hvorledes disse Penge skulde fremskaffes, maatte Budgetudvalget senere drøfte; maaske kunde man opføre en Sum paa de aarlige Budgetter og saa senere optage et Laan til Bygningen, som jo skulde staa i en lang Aarrække. Bygningen burde næppe være mindre end foreslaet, naar man saa paa Byens Udvikling, idet Aarhus om 50-75 Aar maaske vilde tælle 200000 Indbyggere, navnlig hvis Forstadskommunerne blev indlemmet, og personlig vilde Taleren hilse med Glæde, hvis Sogneraadets Formand Offersen som Medlem af Aarhus Byraad var med til at indvi Raadhuset i 1941. Af Kommunens Institutioner havde jo Belysningsvæsenet og Socialvæsenet deres egne Kontorer, og man havde ogsaa undtaget Politiet, idet der nu var Spørgsmaal om et Enhedspoliti, saa det blev en Statsopgave; men ellers skulde alle kommunale Institutioner have Plads i Bygningen. Det var med Glæde, at Taleren anbefalede Planen, og forhaabentlig kunde Raadhuset staa færdigt i 1941.

Stecher Christensen skulde ikke holde nogen lang Programtale, men blot meddele, at den socialdemokratiske Gruppe tiltræder Forslaget, ogsaa angaaende Beliggenheden.

J. P. N. Siig fandt ogsaa, at Placeringen, bortset fra at det var paa den gamle Kirkegaard, ikke kunde være bedre. Selv om det var paa et tidligt Tidspunkt, vilde Taleren gøre

opmærksom paa, at Bygningen kom til at ligge i en parklignende Plads, og den røde Mur vilde staa udmærket til de grønne Omgivelser. Man burde derfor tænke med Velvilje paa røde Mursten og et kraftigt Tagværk, hvorved Bygningen kunde hævde sig smukt. De røde Mursten havde man i Danmark, ogsaa i Nærheden af Aarhus; det var et meget holdbart Materiale, som passede til det danske Klima, og det burde man have Opmærksomheden henvendt paa.

Borgmesteren takkede for den konservative Gruppes Tilslutning til Projektet. Taleren havde ikke nævnt nogen Sum, og selv om Stadsarkitekten regnede med 3 Mill. Kr., kunde det godt tænkes, at det blev noget dyrere; men det vilde jo vise sig, naar Projekterne forelaa. Hvorledes Pengene skulde fremskaffes, maatte senere drøftes, men selv om man afsatte et Beløb paa Budgettet, vilde det være rimeligt, at Pengene skulde fremskaffes ved Laan, da ogsaa Efterkommerne bør være med til at betale Raadhuset. Taleren havde ligesom Hr. Siig en vis Forkærlighed for røde Mursten, men man kunde ikke paa nuværende Tidspunkt foreskrive noget i den Retning; Arkitekterne maatte have Lov til at arbejde fuldstændig frit paa Opgaven, og der maatte saa senere tages Stilling til Projekterne.

Forslaget vedtoges enstemmig.

